

| АФОРИЗМИ

Про лікарів

Адвокат і лікар не вибирають собі клієнтів, але йдуть туди, де їх кличуть, і показують, що вміють.

Іван Франко
«Перехресні стежки»

Ось для чого ми боремося з поліомієлітом, з чумою, кором, тифом, сифілісом, туберкульозом і раком. Ось для чого будуємо санаторії і лікарні для хронічних хворих. Ось для чого зберігаємо життя людям як сильним, так і слабким.... Бо людина повинна жити. Це єдине завдання медицини...

Артур Хейлі
«Остаточний діагноз»

Повторюю знову для всіх – у нас в клініці свій кодекс про працю: лікар працює стільки, скільки потрібно для хворого. Початок – рівно о дев'ятій, а кінець – коли буде зроблено всю роботу.

Учитель і лікар – дві професії, для яких любов до людей є обов'язковою якістю.

Микола Амосов
«Думки і серце»

Якщо хворі є тягарем для хірурга, операції у нього не виходитимуть, навіть якщо він одержимий у дослідницькій роботі. Смертність у такого хірурга буде великою. Це хірурги без покликання. Їх спокушає слава, заради якої вони готові ризикувати життям хворого, аби набити руку. Вони не обтяжуються жертвами. Але вони і не отримують постійного глибокого задоволення від своєї роботи, яке відчуває лікар, який любить хворих як своїх близьких. Останньому не важливо, рідкісна це операція чи ординарна, принесе вона йому славу чи ніхто на неї не зверне уваги. Для нього важливо, що він за допомогою цієї операції врятував конкретного хворого, повернувши його в сім'ю і в робочий колектив. У цьому сенс і радість нашої професії.

Федір Углов
«Під білою мантією (1. Точки відліку)»

Згадав ситуації, коли негативні риси лікарів, і зокрема хірургів, призводили або могли призвести до трагічних наслідків. Особливо потрібна в нашій справі чесність. І це розуміють усі, хто хоч якось стикається з хірургією. Був такий випадок. З якихось причин операційна сестра не встигла простерилізувати операційний матеріал. А коли хірург попросив

його, вона побоялася сказати, що він нестерильний, хоча це загрожувало смертельним результатом хворому і суворим покаранням не лише для сестер, а й для самого хірурга.

Якимсь дивом усе обійшлося. Медична сестра ж, переживши цей випадок, зізналася в усьому і подала заяву на звільнення.

А грубість?

Деякі хірурги – навіть відомі! – під час операції кричать на своїх помічників, у тому числі на жінок. Образливі епітети злітають з їхніх уст на адресу лікарів, які беззастережно віддають себе справі. Дехто виправдовується: «Робота нервова» або «Занадто велика напруга».

У передопераційній однієї із зарубіжних клінік я побачив плакат: «Ваш характер нікого не цікавить. Залиште його при собі!» Прочитавши, я подумав: «Як добре, що тут висить це гасло». Насправді, чому товариші по роботі і підлеглі повинні бачити і терпіти нестримність характеру того чи іншого працівника? Непогано б такі плакати повісити в усіх установах, де співробітники, найчастіше начальники, забувають, що вони не у своєму домі. На службі кожна людина має бути стриманою і спокійною...

Федір Углов

«Людина серед людей (глава I)»

Убивства. Щодня в лікарнях усього світу помирають люди. Нерідко з вини лікарів. Особливо хірургів. Терапевтам легше: ліки не подіяли, а хворий помер сам. Шкода, звичайно. Не врятували. Але що зробиш, наука ще не всесильна. Так, зрозуміло, ви не винні. Різні бувають вбивства.

Бандит убиває через гроші або просто так. Це огидно, і його карають смертю. Ревнивець вбиває, тому що страждання зводять його з розуму. Його карають легше. Іноді навіть прощають. Люди все ж шанують любов. Утім, для самого вбивці іноді найгірше – залишитися жити. Але, як правило, він виліковується з часом.

Водій убиває випадково. Він нещасний. «Це» накидається на нього, як звір, нівечить його. Іноді на все життя. А що робити? Не можна ж дозволити водіям чавити людей безкарно.

Є ще війни.

І ось тут, на самому кінці, ми, хірурги. Нас ніхто не називає вбивцями. Благородні цілі. Людина в небезпеці, лікар мужньо бореться за його життя й іноді програє. Не зумів. Що поробиш?..

Микола Амосов

«Думки і серце»

Про хвороби

Так чому ж помирають хворі? Усе зроблено правильно, а людина помирає. Не розраховали. По-перше, можливо, не зуміли розрахувати. Лікар виявився нерозумним. По-друге, тому що самого розрахунку немає.

Наука погана.

Зроблено неправильно: десь не так розрізав або було дуже важко через характер самої хвороби – тканини сильно змінені. Смерть. Для десяти зробиш, а на одинадцятому – схибиш. І знову смерть. Хірург – це не лише лікар. Це майстер. Як ювелір або слюсар-інструментальник. Бувають майстри хороші і погані. Погані нехай краще не беруться. Щоб

уміти розрахувати, треба бути розумним і знати свою науку. Треба вчитися і вчитися. І все одно цього замало. Мій знайомий математик взагалі не визнає медицину наукою. Немає розрахунку – немає науки...

*Микола Амосов
«Думки і серце»*

Лікарі їздили до Наташі і окремо, і збиралися консиліумом, говорили багато і по-французьки, і по-німецьки, і по-латині, засуджували один одного, прописували найрізноманітніші ліки від усіх їм відомих хвороб; але жодному з них не приходила в голову та проста думка, що кожна жива людина має свої особливості і завжди має особливу, свою нову, складну, невідому медицині хворобу. Не хворобу легенів, печінки, шкіри, серця, нервів тощо, описану в медицині, а хворобу, що складається з незліченних поєднань страждань цих органів.

*Лев Толстой
«Війна і мир»*

Вони відчують і розуміють здоров'я, чого не відчуває і не розуміє проста здорова людина...

Матері люблять медицину і вірять в неї, коли хворі їхні діти.

Лихоманку і запалення легень вважали вони найстрашнішими смертельними хворобами...

*Антон Чехов
«Запізнілі квіти»*

Усі були такі щасливі, що забули про свої рани...

*Олександр Довженко
«Україна в огні»*

І це ж треба, саме сьогодні Всесвітній день боротьби зі СНІДом. Ну, світ як світ, у нього свої міжнародні дати. А от чому саме на цей день президент призначив професійне свято працівників прокуратури, – це вже фрейдистський ляпсус. Бо що ж святкувати?

Людям не те що позакладало вуха – людям позакладало душі.

*Ліна Костенко
«Записки українського самашедшого»*

Дивне те людське серце! Найбільше своє щастя, найбільшу розкіш бачить у тім, щоб завдати другому болючий удар, зробити його нещасливим, відібрати йому віру в людей і надію на ліпше!

*Іван Франко
«Перехресні стежки»*

Про методи лікування

Адже в лікарню хоч один раз у житті, хоч для здачі аналізів, а потрапляє кожен. Чи не так?! І там починається «нове життя», зі своїм розпорядком, неписаними законами і кодексами. Драматичне і трагікомічне, бурхливе і пристрасне, з відкриттям у собі й інших чогось такого, про

що ніколи й гадки не мав. Одне слово, «нове» – у всьому. Тут інші звуки, інше сприйняття слів, запахів, доторків – усього зовнішнього, а на нервах можна зіграти одним помахом руки, мов на струнах арфи.

І так добре робити вигляд, що те все тебе не обходить, що ти ніколи не потрапиш сюди із серйозним діагнозом. Інші – так. А ти, саме ти – ніколи! Хіба що навідати когось далекого, щоб сильно не переживати.

Ірен Роздобудько
«Все, що я хотіла сьогодні. Лікарняна повість»

У клініці, як у монастирі, – сказала вона. – Заново вчишся цінувати найпростіші речі. Починаєш розуміти, що це означає, – ходити, дихати, бачити...

Еріх Марія Ремарк
«Тріумфальна арка»

Серпневі яблука схожі на вагітних жінок: за ніжністю шкіри чується твердість насіння...

Сергій Жадан
«Життя Марії»